

Politiske uttalelser NVK Landsmøte 4.februar 2024

Uttalelser som ble behandlet i landsmøtet:

Uttalelse 1: Støtte til kvinner fra andre land i det norske arbeidsmarkedet

Vedtatt oversendt til sentralstyret og Stortingsgruppa

Mange kvinner som migrerer fra Øst-Europa og andre land, sliter med å komme inn på arbeidsmarkedet, eller må jobbe med helt andre ting enn det de er kvalifisert for. Dette skyldes ulike faktorer, som språkbarrierer og manglende effektive mekanismer for å vurdere og anerkjenne deres utdanning. I tillegg møter mange fordommer i arbeidslivet på grunn av at de har utenlandsk navn. Norges Venstrekvinnelag ser på det som diskriminerende praksis at utdanning og kompetanse fra en del andre land heller ikke blir anerkjent på lik linje med norsk utdanning og kompetanse. Kursene NAV tilbyr, er ofte ikke tilstrekkelige til å komme inn på arbeidsmarkedet. Mange av gruppene som kommer til Norge, har heller ikke rettigheter til norsk kurs, og må betale for kostbare kurs selv. Konsekvensen er at høyt kvalifisert og svært tiltrengt arbeidskraft ikke blir brukt.

Norges Venstrekvinnelag mener det er viktig å motvirke situasjoner der kvinner blir vurdert ut fra opprinnelse eller etternavn, eller i hvilket land de har tilegnet seg kompetansen sin, i stedet for deres faktiske ferdigheter og kvalifikasjoner. Vi streber etter å skape et mer åpent og tilgjengelig arbeidsmarked der hver kvinne har muligheten til å bruke sin reelle kompetanse.

Det er viktig å finne tiltak for å fjerne barrierer og øke sysselsettingsmulighetene for all kvalifisert arbeidskraft.

Uttalelse 2: Kvinnehelse må tas på alvor.

Vedtatt

Fra "Kvinnehelseutvalget. Et offentlig utvalg om kvinners helse og helse i et kjønnsperspektiv" heter det:

«Øk kvinnehelsens status, plasser ansvaret for kvinnehelse der det hører hjemme, og sørg for at kunnskap om kvinners helse når ut til helsetjenestene og kunnskapsproduksjonen.»

Utvalget foreslår at det settes av en kvinnehelsemilliard til arbeidet med kvinners helse og kjønns betydning for helse. Det er utvalgets samlede vurdering at det å ta alle kvinners helse på alvor, er å gi kjønn større plass i forståelsen av kvinners helse gjennom livet.»

Venstrekvinnelaget vil følge opp og styrke Kvinnehelseutvalgets anbefalinger og NOU fra 2023 (for kvinnehelse og kjønns betydning i helsetjenesten og forskning i alle faser av livet). Vi krever flere ressurser til lokale og nasjonale helsetjenester, og vil sikre oppdatert

kunnskapsproduksjon gjennom tverrsektoriell og tverrfaglig samarbeid. Vi vil styrke forskningen på kvinnehelse nasjonalt og globalt gjennom internasjonalt samarbeid. Venstrekvinnelaget er opptatt av at kunnskapsgrunnlaget om kvinnehelse styrkes, og vil sikre likeverdige bevilgninger gjennom kvinners livssykluser. Vi vil satse på og prioritere flerpartssamarbeid med offentlig, privat og frivillig sektor og videreføre planer for Kvinnehelsehus og kompetansesentre i alle fylkeskommuner.

Venstrekvinnelaget vil

- etablere en nasjonal komité for kvinnehelse og helse i et kjønnsperspektiv
- innføre krav om kjønnsperspektiv i all medisinsk og helsefaglig forskning
- styrke nasjonale senter for forskning på kvinnehelse og helse i et kjønnsperspektiv.
- etablering av flere nasjonale senter for forskning på kvinnehelse og helse i et kjønnsperspektiv.
- innføre krav om kjønnsperspektiv i helsetjenester og allmennpraksis med fokus på kvinnehelse, forskning og helse i et kjønnsperspektiv
- øke forskning på helsekonsekvenser av vold mot kvinner i tilknytning til samlivsbrudd
- øke kompetanse om pårørendesamarbeid blant helsepersonell
- styrke tilskuddsordningen om helhetlig støtte til pårørende med krevende omsorgsoppgaver
- styrke og videreutvikle informasjon til pårørende på helsenorge.no
- styrke frivillighetens rolle i pårørendearbeid
  - Innføre 20 dager omsorgslønn for pårørende i året slik man i dag har 20 dager for syke barn.

[Kvinnehelseutvalget foreslår 75 tiltak og en milliard for kvinnehelse](https://www.sykepleien.no/nyheter/2021/04/kvinnehelseutvalget-foreslar-75-tiltak-og-en-milliard-for-kvinnehelse) (sykepleien.no)

Uttalelse 3: Einskildmennesket sine utfordringer når helsa sviktar

Vedtatt

Arbeidslinja står sterkt i Noreg, både i fagrørsla og blant mange politikarar. Det er stor semje om at velferdsordningar skal sikra den som vert sjuk eller fell utanfor arbeidslivet, men at det skal lønne seg å arbeide viss du kan. Dette er gode og viktige prinsipp.

Mange opplever dessverre ikkje alltid at det er slik. Fleire står fram i media og på nettet og fortel om møte med bl.a. NAV som vonde og vanskelege.

Arbeidsavklaringspengar (AAP)

Dersom ein har vore sjukmeld i eit år og framleis er sjuk, så vil ein kunna motta arbeidsavklaringspengar. Hovudregelen er at ein skal vera «avklart» i løpet av tre år. Retten til sjukepengar fell bort, sjølv om sjukemeldinga har vært gradert, og ein har kunna stå i jobb. Regjeringa Solberg innførte eit karensår dersom ein ikkje var avklart til jobb eller uføretrygd etter tre år. Etter karensåret kunne ein på ny søkje og få innvilga AAP. Mange opplevde krevjande tider utan inntekt i dette karensåret. Sosialhjelp vart redninga for nokon. Mange måtte óg selje unna verdjar for å kunna klare seg på det minimum av økonomi dei hadde til rådvelde.

Støreregjeringa har tatt vekk karensår, men har behalde treårsregelen. Dersom ein tener pengar, vert desse trekt krone for krone i AAP.

Avklaring

Ein person under avklaring skal prøve ut ulike behandlingsformer og arbeidspraksis. Ein del sjukdomar er óg vanskeleg å diagnostisera, særleg gjeld dette ein del kvinnesjukdomar. For mange kan dette bety at dei etter tre år framleis ikkje er avklart. Dei opplever at det er ventetid på behandling, og kø for tilbod om praksisplassar. Meldekort må leverast kvar 14. dag. Mange kan vere svært lenge i tiltak, då Nav forlengjer AAP sjølv om du er avklart, spesielt om du er i eit frivillig verv. Då vert du ikkje trudd sjølv om du er avklara av eit uavhengig organ gjennom A2G.

Dette vert opplevd som å vere i ei kvern som maler sakte, som slit ein ut, aukar bekymring for framtida og medfører at ein vert sjukare. Det kan óg bety mange vonde møte med NAV, der sakshandsamar ofte har lite å tilby.

Dersom ein søker om uføretrygd, vert søknaden avgjort av NAV forvaltning. Tilsette i dette organet møter ikkje søkeren. Det er ei rein skrivebordsavgjerd. Avgjerda byggjer mykje på korleis saka er utgreia. NAV sin sakshandsamar har ei viktig rolle her. Det same gjeld retten til trygd.

I ein uføresøknad kan det óg bli lagt vekt på om du klarar å vere litt aktiv i til dømes frivillig arbeid. Om du er registrert i slikt arbeid, vert søknaden avslått og du får ikkje AAP lenger og vert såleis sosialklient, og må søkje sosialstønad i påvente av en ny AAP runde, som kan ha opptil 16 vekers behandlingstid.

Systemet sin verknad på helsa

Mange som har vore i dette systemet over tid fortel om utmatting, stress og utryggleik for kva neste vedtek inneheld. Sjølvmodstankar er heller ikkje uvanleg. Forsking viser at det å vere i ein vanskeleg økonomisk situasjon over tid aukar sjølvmodsfaren.

Det er ikkje vanskeleg å forstå at det tar på å ha det slik, og at ein faktisk kan verte sjukare enn før, både fysisk og psykisk.

Restarbeidsevne

Mange som vert innvilga uføretrygd er helse- og sosialarbeidarar; ein fagkompetanse det er skrikande trong for.

Kommunar og helseføretak gjer seg stor bruk av dyre vikarbyrå for å dekkje «tomme» vakter. Mange helse- og sosialarbeidarar med uføretrygd kunne gjort seg nytte av restarbeidsevna om det vert lagt til rette for det. Men det har dei lite igjen for. Ved bortfall av barnetillegg kan reduksjonen i trygd verte større enn det inntekta utgjer. Ingen vil jobbe gratis, sjølv ikkje den som er ufør.

Norges Venstrekvinnelag vil

- sette ned ei arbeidsgruppe i Venstre som vil sjå nærmare på AAP-/uføresystemet. Det må jobbast aktivt for å ta vare på det einkilde menneske, gjera vegen attende til arbeid enklare, og gjera møtet med det offentlege betre når ein av ulike grunnar ikke kan arbeide.
- Endre regelverket, slik at ein kan stå i sjukmelding ut over eit år om ein har vore gradvis sjukmeld. Slik aukar vi incentiva til å jobbe, samleis som det blir mindre stressende å verre sjuk.
- auke fribeløpet til 1G. Fleire vil då nytte si restarbeidsevne i ei tid der det er mangel på arbeidskraft.
- auke fribeløpet i barnetillegg. Dette vil bidra til å minske barnefattigdom
- at Venstre må kreve i regjeringsforhandlinger at karensår ikkje gjeninnførast
-
- ha raskare avklaring, gjeninnføre midlertidig uføretrygd. Ein slepp stress med meldekort, og får ein føreseieleg økonomi.
- tillate frivillige verv som gir inntekt inntil eit visst tak.
- at NAV lokalt må kunne avgjere f.eks. arbeidsavklaringspengar.
- ha tettare oppfølging slik at ein kjenner seg trygg på at ein er i eit system som er til for seg.
- Auke kompetansen i NAV, og innføre tiltak som sikrar god handsaming av alle saker, uavhengig av kven som er sakshandsamar.
- at ein må kvalitetssikre kva kompetanse ein krev av tilsette i NAV.
- legge press på Riksrevisjonen og be dei sjå nærare på AAP-ordninga, ha større eigenkontroll på feltet og opplyse Stortinget om funn og anbefalte tiltak
-

Uttalelse 4: Styrk de voldsutsattes rettsstilling i den nye voldserstatningsloven!

Vedtatt

Den nye voldserstatningsloven trådte i kraft den 01.01.2023, og har medført betydelige endringer i retten til voldserstatning. Endringene er dessverre ikke bare til det bedre, og Venstrekvinnelaget uttrykker sterk bekymring for hvordan loven svekker voldsutsattes rettigheter.

Et resultat av den nye voldserstatningsloven er at de voldsutsattes personvern utsettes for et stort press. Påstått gjerningsperson er nemlig blitt gjort til part i saken, som vil si at vedkommende har krav på innsyn i de saksopplysningene som er relevant for erstatningskravet. Eksempler på potensielt relevante saksopplysninger er sensitiv informasjon om den voldsutsatte, som fullstendige helsejournaler og sykemeldingshistorikk. Opplysningene sendes digitalt til gjerningspersonen gjennom Digipost, med risiko for videreformidling og nye overgrep.

En annen konsekvens av den nye voldserstatningsloven er at langt færre voldsformer nå gir rett til voldserstatning. For eksempel innebærer ikke lengre kroppskrenkelser, trusler og personforfølgelse krav på voldserstatning, til tross for at dette er utbredte straffbare handlinger. Videre er voldsutsatte gitt kortere frister for å kreve erstatning, noe som innebærer større risiko for rettstap hvis man skulle glemme en frist, eller mangler informasjon om fristen.

Regelverket for voldserstatning er uten tvil blitt mer komplisert gjennom den nye voldserstatningsloven, samtidig som loven innebærer at voldsutsatte ikke lengre tilbys gratis advokatbistand ved fremsettelse av krav om voldserstatning.

Venstrekvinnelaget vil:

- at den nye voldserstatningsloven gjennomgås med kritisk blikk
- at voldsutsatte som søker voldserstatning ikke skal risikere nye overgrep gjennom spredning av sensitiv informasjon
- at utsatte igjen skal tilbys advokatbistand ved fremsettelse av krav om voldserstatning